

توصیه‌هایی به اجلاس آموزش و پرورش (1)

قاسم یزدان‌پناه

سی و ششمین اجلاس مدیران و روسای آموزش و پرورش کشور در محل اجلاس سران و با حضور بیش از ۷۶۰ رییس منطقه آموزش و پرورش، ۳۲ مدیرکل آموزش و پرورش استانی، اعضای شورای معاونان وزارت آموزش و پرورش و مدیران کل ستادی در تاریخ ۲۹ تا ۳۱ مرداد ماه سال جاری برگزار خواهد شد. معمولاً اجلاس برای هماهنگی و برنامه‌ریزی سال تحصیلی جدید و بررسی سیاست‌های دولت و ملاقات یا سخنرانی مسوولان برگزار می‌شود. در حاشیه این برنامه‌ها، کمیسیون‌هایی تشکیل و به بررسی مسائل مختلف آموزش و پرورش می‌پردازند. به عنوان یک معلم و کارشناس به دور از هرگونه انگیزه دیگر توصیه‌هایی به همکاران عزیزم دارم:

۱- دوستان عزیزم! مدارس سنتی عصر صنعتی برای تربیت نیروی انسانی و زندگی اجتماعی آن عصر راه‌اندازی شدند. مدارس کنونی پاسخگوی عصر جدید نیستند. فارغ‌التحصیلان جذب بازار کار نمی‌شوند، بازار هماهنگ با مدارس نیست. قالب مدرسه‌داری سنتی باید تغییر کند. بچه‌ها الان همان‌گونه درس می‌خوانند که نسل ما و نسل قبل از ما آموزش می‌دیدند. نمی‌شود پیرامون مدرسه همه چیز تغییر کند و مدرسه تغییر نکند.

۲- با تغییرات و تحولات سریعی که در تجهیزات و وسایل ارتباطی به وجود آمده و اضافه شدن فضای مجازی و شکل‌گیری نوع جدیدی از ارتباطات، ذهن بچه‌ها به طرز شگفت‌آوری تغییر کرده است. دانش‌آموز کلاس چهارم ابتدایی سال ۱۴۰۱ با همان دانش‌آموز در سال ۱۴۰۰ متفاوت است. معلمان و دبیران اذعان می‌کنند تغییراتی که در گذشته در یک نسل اتفاق می‌افتاد الان در یک سال واقع می‌شود! ذائقه دانش‌آموزان تغییر کرده است. ما همچنان اصرار داریم روش‌های قدیمی را تکرار کنیم.

۳- کلاس‌ها در دنیا از حالت معلم‌محوری خارج و دانش‌آموز‌محور شده است. روش سخنرانی و معلم «زبان» و دانش‌آموزان «گوش» منسوخ شده است.

معلم در مدارس نوین هدایتگر و راهنماست. بازیگران اصلی کلاس‌ها

بچه‌ها هستند. با روش کلاس‌داری سنتی دلمردگی حاصل می‌شود.
۴- سرفصل‌ها و اهداف آموزشی نیاز به بازنگری مداوم دارد. سرفصل‌ها و محتوای آموزشی هماهنگ با تغییرات نیستند .
۵- تالیف و انتشار کتاب‌های درسی واحد برای همه مناطق کشور منطقی نیست، همه به این مساله واقفند و مرتب تکرار می‌شود! چرا اجرایی نمی‌شود؟ آیا می‌توان امیدوار بود که این اتفاق در این سال‌ها واقع شود؟

۶- تجربه کرونا مدرسه و مدرسه‌داری را در همه دنیا متحول کرد، تدریس مجازی واقعیتی اجتناب‌ناپذیر است. مدارس به گذشته برنخواهند گشت، اصرار بر تعطیلی یا سهل‌انگاری در آموزش مجازی به نفع تعلیم و تربیت نیست. در دنیا آموزش تلفیقی مدنظر کارشناسان است. برای این نوع آموزش برنامه‌ریزی کنید.

۷- مدرسه‌سازی سنتی سیمان و آجر در حال تغییر است. در آینده‌ای نزدیک بچه‌ها پنج یا شش روز هفته و برای دوازده سال به مدارس نخواهند آمد. مدارس تلفیقی (آموزش حضوری و مجازی) معماری‌اش با مدارس سنتی متفاوت خواهد بود.

۸- مدیریت سنتی و هرمی منسوخ شده است. پشت میزنشینی و فرمان دادن و ایجاد بروکراسی اداری عمرش به پایان رسید. مدیران باید با کار تیمی و باز، به دور از جناح‌گرایی و باندبازی مدیریت کنند. نگاه‌های بسته و خسته راه به جایی نخواهند برد.

۹- زیاد کار نکنید، هوشمندانه کار کنید. مدیران نیز خانواده دارند. مدیری که از خانه و خانواده غافل باشد، حتماً از مدیریتش غافل‌تر است. کار زیاد نشانه موفق بودن نیست. پیامبر رحمت(ص) ما در کنار کار اجتماعی به خانواده و خودش رسیدگی می‌کرد و اوقاتی ویژه برای خود و خانواده داشت. ذهن خسته و بسته تصمیم‌های اشتباه خواهد گرفت.

۱۰- ارزیابی عملکرد مدارس و دقت و نظارت اصولی، اصلی اجتناب‌ناپذیر است. نتایج آزمون‌های تیمز و پرلز نشان می‌دهد وضعیت آموزش اسفناک است. سال‌هاست با این مساله مواجه هستیم. چاره‌ای بیندیشید .

فردا نیز در این زمینه خواهم نوشت.

منبع: روزنامه اعتماد 29 مرداد 1401 خورشیدی